

Podem reformar el sistema neoliberal?

Colin Crouch ens interpel·la amb aquesta pregunta en la sisena sessió del cicle “Combatre les desigualtats: el gran Repte global”. Si l’hegemonia econòmica i política del neoliberalisme ens ha portat als nivells actuals de desigualtat que generen una enorme fractura social i posen en risc la viabilitat dels sistemes democràtics, és legítim preguntar-se

què cal fer per reformar o canviar aquesta hegemonia. Segons Crouch, el neoliberalisme, és *l’estratègia política que busca modelar les nostres vides d’acord amb el lliure mercat*. Un mercat que apareix com el mecanisme regulador que permet als individus expressar les seves preferències, en contraposició als governs i l’estat, les accions de les quals són vistes com ineficients i que caldria reduir al mínim de poder possible.

En el seu darrer llibre, *Can Neoliberalism be saved from itself?* Crouch considera que **el neoliberalisme ha fet aportacions positives com l’ampliació del comerç, l’obertura de fronteres i la promoció de la lliure circulació de persones, idees i cultura.**

Per contra, Crouch també descriu **les moltes febleses del model neoliberal, entre les que destaca les externalitats negatives del seu model econòmic que condiciona un repte tant vital com el canvi climàtic, la fal·làcia de de la competència perfecte** que s’acaba traduint en abusos derivats de la posició dominant al mercat, i finalment, l’augment imparable de la desigualtat.

Neoliberalisme i desigualtat

Per Crouch, **el neoliberalisme ha provocat una evolució de la desigualtat que és insostenible. Una desigualtat, que no només afecta l’àmbit econòmic, sinó que genera exclusió en altres esferes socials i col·lisiona** directament amb els principis democràtics i liberals.

El creixement de la desafecció política, és un fenomen relacionat amb la desigualtat i que posa en risc el sistema democràtic i provoca el creixement del suport als partits xenòfobs. Una part important de la retòrica d’aquests moviments, segons Crouch, ha considerat que la globalització i la desregulació eren culpables de la pèrdua de llocs de treball. A més, els moviments xenòfobs han buscat en la immigració, la culpa de la precarització de les condicions

laborals de les persones “autòctones”. Segons Crouch, els moviments xenòfobs plantegen un enfrontament obert amb el neoliberalisme més contundent que del que la socialdemocràcia ha aconseguit fins ara.

L'any 2003, Crouch anticipava el terme de **Post-democràcia** i el definia en el sentit que malgrat l'aparença que **les institucions representatives (eleccions, partits, parlaments...) es mantenen intactes, el poder efectiu s'ha transferit a unes elits polítiques, econòmiques i financeres que són les que controlen les decisions** . La presidència de Trump, el Brexit o l'augment global dels partits xenòfobs il·lustren perfectament aquest debat.

Tenint en compte que els valors neoliberals són els dominants en la nostra societat, el debat que qüestiona els principis del neoliberalisme és crucial.

Per Crouch S'ha demostrat que el sistema neoliberal és incapaç de protegir aquells interessos que el mercat no pot regular per ell mateix. Per això, defensa que el neoliberalisme hauria de tenir incentius per regular aquells interessos que el mercat és incapaç de gestionar però que són imprescindibles per fer viable el sistema actual. Com algú va dir, és més fàcil imaginar la fi del món que la fi del capitalisme però la pregunta és, el podem reformar?

Text basat en el *discussion paper* elaborat per Pere Almeda sobre la conferència Colin Crouch dins del projecte “[Combatre les desigualtats: El gran repte global](#)”.